

Επιτροπή Αλιείας

2015/2092(INI)

18.9.2015

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

σχετικά με τη νέα ΚΑΛΠ: δομή των τεχνικών μέτρων και των πολυετών
σχεδίων
(2015/2092(INI))

Επιτροπή Αλιείας

Εισηγητής: ο κ. Gabriel Mato

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	10

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη νέα ΚΑΛΠ: δομή των τεχνικών μέτρων και των πολυετών σχεδίων (2015/2092(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), και ιδίως το άρθρο 43,
 - έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική, και ιδίως το άρθρο 7 παράγραφος 2 και τα άρθρα 9 και 10,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 52 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Αλιείας (A8-0000/2015),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι μετά το 2009, έχει πραγματοποιηθεί ελάχιστη πρόοδος σε σχέση με τη θέσπιση νομοθετικών πράξεων τόσο για τα τεχνικά μέτρα όσο και για τα πολυετή σχέδια, αφενός μεν, επειδή οι προτάσεις της Επιτροπής για τα εν λόγω σχέδια δημιουργούσαν προστριβές μεταξύ των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων με επίκεντρο τις αρμοδιότητές τους στο πλαίσιο της διαδικασίας λήψης αποφάσεων που προβλέπεται στο άρθρο 43 της ΣΛΕΕ, αφετέρου δε, επειδή στο πλαίσιο των τεχνικών μέτρων προέκυψαν δυσκολίες σε σχέση με την εναρμόνιση της νομοθεσίας με τη Συνθήκη της Λισαβόνας·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι μεταξύ των στόχων της μεταρρύθμισης της κοινής αλιευτικής πολιτικής (ΚΑΛΠ) ήταν και η επίτευξη της μέγιστης βιώσιμης απόδοσης (ΜΒΑ) με γνώμονα μια οικοσυστημική προσέγγιση, καθώς επίσης και ότι τα τεχνικά μέτρα και τα πολυετή σχέδια, ως μέτρα διατήρησης, συνιστούν τα βασικά εργαλεία για την επίτευξη αυτών των στόχων·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι μεταξύ των βασικών αλλαγών που επήλθαν με τη μεταρρύθμιση της ΚΑΛΠ του 2013 είναι και η εξάλειψη των απορρίψεων και η περιφερειοποίηση·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι επί του παρόντος, τα τεχνικά μέτρα συνιστούν ένα περίπλοκο, ετερογενές και ανοργάνωτο σύστημα διατάξεων, οι οποίες όχι μόνο δεν διαθέτουν συχνά συνοχή, αλλά είναι επίσης και αντιφατικές και δυσνόητες από τον αλιευτικό κλάδο·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πολυπλοκότητα των τεχνικών μέτρων και οι συναφείς δυσκολίες, όπως επίσης η έλλειψη απτών θετικών αποτελεσμάτων από την ΚΑΛΠ και η έλλειψη κινήτρων συνέβαλαν στη δημιουργία δυσπιστίας μεταξύ των αλιείων·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αναθεώρηση των τεχνικών μέτρων πρέπει να έχει ως στόχο τη βελτίωση της βιωσιμότητας των αλιευτικών αποθεμάτων χωρίς να τεθεί σε κίνδυνο η οικονομική αποδοτικότητα της αλιευτικής δραστηριότητας, ενώ παράλληλα πρέπει να βασιστεί και σε αξιόπιστα επιστημονικά στοιχεία·

- Z. λαμβάνοντας υπόψη ότι η απαγόρευση των απορρίψεων και ο στόχος της μέγιστης βιώσιμης απόδοσης καθιστούν επιτακτική την αύξηση της επιλεκτικότητας των χρησιμοποιούμενων αλιευτικών εργαλείων·
- H. λαμβάνοντας υπόψη ότι η απαγόρευση των απορρίψεων σηματοδοτεί μια ριζική αλλαγή στην πολιτική διαχείρισης της αλιείας, καθιστώντας αναγκαία την διαφοροποιημένη εξέταση των τεχνικών μέτρων σε καίριους τομείς, όπως η σύνθεση των αλιευμάτων·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η απουσία θέσης από την πλευρά του Συμβουλίου απέτρεψε την εναρμόνιση της νομοθεσίας των τεχνικών μέτρων με τη Συνθήκη της Λισαβόνας και ότι, μετά τη μεταρρύθμιση της ΚΑΛΠ, το εμπόδιο αυτό φαίνεται να παρακάμπτεται μέσω της έγκρισης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων από την Επιτροπή μετά από πρόταση των κρατών μελών·
- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο καθορισμός των κοινών βασικών αρχών για όλες τις λεκάνες μέσω ενός κανονισμού-πλαisiού, ο οποίος θα εγκριθεί με τη διαδικασία της συναπόφασης («συνήθης διαδικασία» σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λισαβόνας), είναι απαραίτητος προκειμένου να διασφαλιστούν ισότιμες συνθήκες μεταξύ των φορέων και να διευκολυνθεί το έργο της εκτέλεσης και του ελέγχου των τεχνικών μέτρων·
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν είναι απαραίτητο να χρησιμοποιείται η συναπόφαση για τα μέτρα περιφερειακού χαρακτήρα ή για τα μέτρα που μεταβάλλονται συχνά αλλά ότι είναι απαραίτητο να διατηρηθεί η διαδικασία της συναπόφασης για τους κανόνες που είναι κοινοί για όλες τις θαλάσσιες λεκάνες ή που δεν πρόκειται να τροποποιηθούν σε εύλογο χρονικό διάστημα·
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η περιφερειοποίηση μπορεί να διασφαλίσει την προσαρμογή των κανόνων στις ιδιαιτερότητες του εκάστοτε τύπου αλιείας και της εκάστοτε λεκάνης, προσφέροντας ευελιξία και παρέχοντας τη δυνατότητα άμεσης ανταπόκρισης σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης·
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η περιφερειοποίηση μπορεί να συμβάλει στην απλούστευση και την ευκολότερη κατανόηση των κανόνων, οι οποίοι έτσι θα γίνονται αποδεκτοί από τον αλιευτικό κλάδο, πολύ περισσότερο αν ο κλάδος συμμετέχει στη διαδικασία θέσπισής τους·
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η περιφερειοποίηση δεν πρέπει να οδηγήσει στην επανεθνικοποίηση, καθώς η εξέλιξη αυτή δεν θα ήταν συμβατή με την ΚΑΛΠ, ως κοινή πολιτική στην οποία η ΕΕ διαθέτει αποκλειστική αρμοδιότητα λόγω της από κοινού εκμετάλλευσης των πόρων·
- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η θέσπιση τεχνικών μέτρων στη βάση της περιφερειοποίησης πρέπει να ακολουθήσει το πρότυπο που έχει συμφωνηθεί από τους συννομοθέτες στο πλαίσιο της νέας κοινής αλιευτικής πολιτικής, συγκεκριμένα την έγκριση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων από την Επιτροπή με βάση τις κοινές συστάσεις των ενδιαφερόμενων κρατών μελών·
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένες προτάσεις ειδικών κανονισμών που περιέχουν τεχνικά μέτρα (παρασυρόμενα δίχτυα, παρεμπύπτοντα αλιεύματα κητοειδών,

απαγόρευση κοπής πτερυγίων των καρχαριών επί του σκάφους ή απαγόρευση της αλιείας βαθέων υδάτων) έχουν δημιουργήσει αντιπαραθέσεις· ότι η έγκριση ορισμένων προτάσεων –όπως η πρόταση για την αλιεία αποθεμάτων βαθέων υδάτων στον Βορειοανατολικό Ατλαντικό– εκκρεμούσε επί τρία και πλέον έτη· ότι η διαδικασία που αφορά την αλιεία με παρασυρόμενα δίχτυα έχει επίσης ανασταλεί και ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι ειδικοί κανονισμοί για τη θέσπιση τεχνικών μέτρων παραβλέφθηκαν από τις περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης της αλιείας (ΠΟΔΑ), όπως στην περίπτωση της αφαίρεσης των πτερυγίων των καρχαριών επί των σκαφών·

- ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα τεχνικά μέτρα που ισχύουν για τη Μεσόγειο δεν προσαρμόζονται πάντα στις ανάγκες των διαφορετικών τοπικών τύπων αλιείας·
- ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η λεκάνη της Μεσογείου έχει πολύ διαφορετικά χαρακτηριστικά από τις υπόλοιπες κοινοτικές αλιευτικές λεκάνες, καθώς από τη λεκάνη αυτή περιβρέχονται και τρίτες χώρες οι οποίες διαθέτουν πολύ διαφορετικούς κανόνες διατήρησης έναντι των αντίστοιχων ευρωπαϊκών κανόνων·
- ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα πολυετή σχέδια που θεσπίστηκαν από το 2002 μέχρι το 2009 δεν ήταν όλα εξίσου αποτελεσματικά και ότι τα χειρότερα αποτελέσματα αποδόθηκαν κατά κύριο λόγο στην αναποτελεσματικότητα ορισμένων μέσων και στους ανεπαρκείς ελέγχους·
- Κ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η μεταρρύθμιση της ΚΑΛΠ επέφερε την υποχρέωση εκφόρτωσης χωρίς να εξαλειφθούν οι αγκυλώσεις που χαρακτηρίζουν το σύστημα των συνολικών επιτρεπόμενων αλιευμάτων (ΤΑC) και των ποσοστώσεων·
- ΚΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δυσκολίες κατά την εφαρμογή της απαγόρευσης των απορρίψεων στη μικτή αλιεία που περιλαμβάνει είδη με περιοριστική ποσότητα (choke species) είναι αναμενόμενες, καθώς και ότι στα πολυετή σχέδια είναι λογικό να δοθεί προτεραιότητα σε μέσα όπως η ρύθμιση της αλιευτικής προσπάθειας, τα οποία δεν χαρακτηρίζονται από τις αγκυλώσεις του συστήματος των συνολικών επιτρεπόμενων αλιευμάτων (ΤΑC) και των ποσοστώσεων και μπορούν να διευκολύνουν την επίτευξη του στόχου της μέγιστης βιώσιμης απόδοσης, βελτιώνοντας τα οικονομικά αποτελέσματα του στόλου στο πλαίσιο μιας ελεγχόμενης θνησιμότητας λόγω αλιείας·
- ΚΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι μετά τη Συνθήκη της Λισαβόνας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συννομοθετεί στον τομέα της αλιείας, με την εξαίρεση των συνολικών επιτρεπόμενων αλιευμάτων (ΤΑC) και των ποσοστώσεων·
- ΚΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι από το 2009, δεν έχει εγκριθεί κανένα πολυετές σχέδιο λόγω της απόρριψης των προτάσεων στο Συμβούλιο·
- ΚΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στο πλαίσιο της διοργανικής ομάδας εργασίας («task force») σχετικά με τα πολυετή σχέδια, οι συννομοθέτες αναγνώρισαν ότι είναι σημαντικό να εργαστούν από κοινού για την εξεύρεση ενός ρεαλιστικού τρόπου ανάπτυξης των πολυετών σχεδίων, παρά τις αντικρουόμενες απόψεις σχετικά με την ερμηνεία του νομικού πλαισίου·
- ΚΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα πολυετή σχέδια πρέπει να αποτελέσουν ένα συγκροτημένο

και βιώσιμο πλαίσιο για τη διαχείριση της αλιείας· ότι πρέπει να βασιστούν στις βέλτιστες πρακτικές και στις πιο πρόσφατες διαθέσιμες επιστημονικές και κοινωνικοοικονομικές γνωμοδοτήσεις και ότι πρέπει να είναι ευέλικτα για να προσαρμόζονται στην εξέλιξη των αποθεμάτων, καθώς επίσης και στις ετήσιες αποφάσεις σχετικά με την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων·

- ΚΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στη διοργανική ομάδα εργασίας σχετικά με τα πολυετή σχέδια, ως κοινά στοιχεία των μελλοντικών πολυετών σχεδίων προσδιορίστηκαν ο στόχος της μέγιστης βιώσιμης απόδοσης και ένα χρονοδιάγραμμα για την επίτευξή του, ένα σημείο αναφοράς διατήρησης για την ενεργοποίηση των μηχανισμών προστασίας, ένας μηχανισμός προσαρμογής στις απρόβλεπτες αλλαγές των επιστημονικών γνωμοδοτήσεων, καθώς επίσης και μια ρήτρα αναθεώρησης·
- ΚΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα σχέδια πρέπει να περιέχουν έναν γενικό στόχο που θα μπορεί να επιτευχθεί με μέτρα διαχείρισης και ότι ο στόχος αυτός θα βασίζεται σε επιστημονικές γνωμοδοτήσεις· ότι ο γενικός αυτός στόχος πρέπει να περιλαμβάνει υψηλές και σταθερές επιδόσεις και πρέπει να αποτυπώνεται στις ετήσιες αποφάσεις του Συμβουλίου σχετικά με τις αλιευτικές δυνατότητες με βάση τις τελευταίες επιστημονικές γνωμοδοτήσεις· ότι αυτές οι ετήσιες αποφάσεις δεν πρέπει να υπερβαίνουν το αυστηρά οριοθετημένο πεδίο της κατανομής αλιευτικών δυνατοτήτων και, στο μέτρο του δυνατού, πρέπει να αποτρέπουν μεγάλες αυξομειώσεις στις αλιευτικές δυνατότητες·
- ΚΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Νοεμβρίου 2014 στις υποθέσεις C-103/12, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου και C-165/12, Επιτροπή κατά Συμβουλίου σχετικά με τη χορήγηση αλιευτικών δυνατοτήτων στα ύδατα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε αλιευτικά σκάφη που φέρουν σημαία της Βολιβιανής Δημοκρατίας της Βενεζουέλας στην αποκλειστική οικονομική ζώνη στα ανοικτά των ακτών της Γαλλικής Γουιάνας αποτελεί προηγούμενο, δεδομένου ότι αποσαφηνίζονται το περιεχόμενο και τα όρια των δύο διαφορετικών νομικών βάσεων που περιέχονται στο άρθρο 43 της ΣΛΕΕ, καθώς και ότι μόνο το άρθρο 43 παράγραφος 3 μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως νομική βάση για τη χορήγηση των αλιευτικών δυνατοτήτων, όπως ακριβώς συμβαίνει και με τους κανονισμούς για τα συνολικά επιτρεπόμενα αλιεύματα και τις ποσοστώσεις·
- ΚΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι αναμένεται η απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-124/13, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου σχετικά με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1243/2012 του Συμβουλίου για τη σύσταση μακροπρόθεσμου σχεδίου για τα αποθέματα γάδου, στο πλαίσιο της οποίας το Κοινοβούλιο υποστηρίζει ότι, δεδομένων του στόχου και του περιεχομένου του, ο κανονισμός θα έπρεπε να είχε θεσπιστεί με βάση το άρθρο 43 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ, καθώς θα έπρεπε να είχε χρησιμοποιηθεί η συνήθης νομοθετική διαδικασία με το Κοινοβούλιο να έχει την ιδιότητα του συννομοθέτη· ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι επίσης αντίθετο με τον διαχωρισμό της πρότασης της Επιτροπής καθώς το Συμβούλιο χώρισε την πρόταση σε δύο νομοθετικές πράξεις·
- Λ. λαμβάνοντας υπόψη την πρόοδο που σημειώθηκε στο πολυετές σχέδιο για τη Βαλτική, στο πλαίσιο του οποίου το Συμβούλιο αποφάσισε να εργαστεί από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προκειμένου να θεσπιστούν οι στόχοι της θνησιμότητας λόγω

αλιείας·

- ΛΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, εφόσον δεν υπάρχουν πολυετή σχέδια, τα σχέδια εκφορτώσεων, τα οποία εγκρίνονται με κατ' εξουσιοδότηση πράξεις της Επιτροπής και με βάση τις συστάσεις των κρατών μελών, θα μπορούν να τροποποιούν τα ελάχιστα μεγέθη διατήρησης·
- ΛΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα σχέδια εκφορτώσεων θα διαδραματίσουν ουσιώδη ρόλο επειδή η τροποποίηση των ελάχιστων μεγεθών διατήρησης μπορεί να μεταβάλει τις τεχνικές αλιείας με αποτέλεσμα έτσι να μεταβληθούν τόσο η θνησιμότητα λόγω αλιείας όσο και η βιομάζα των αποθεμάτων αναπαραγωγής, δηλαδή οι δύο ποσοτικοποιημένοι στόχοι των πολυετών σχεδίων· λαμβάνοντας υπόψη ότι, όταν τροποποιούνται τα ελάχιστα μεγέθη με κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, θα αλλάζουν και οι βασικές παράμετροι των πολυετών σχεδίων από εξωτερικούς παράγοντες·
- ΛΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι βούληση των συννομοθετών ήταν οι εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση πράξεις να έχουν μεταβατικό χαρακτήρα και ότι η ισχύς τους δεν θα μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει τα τρία έτη·
- ΛΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, για το ίδιο είδος, τα ελάχιστα μεγέθη διατήρησης μπορούν να διαφέρουν από περιοχή σε περιοχή, καθώς πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των τύπων αλιείας και των αλιευτικών εργαλείων που χρησιμοποιούνται· και ότι, εφόσον είναι δυνατό, συνιστάται η θέσπιση οριζόντιων αποφάσεων για όλες τις περιοχές με στόχο τη διευκόλυνση του ελεγκτικού έργου·
1. θεωρεί ότι τα μελλοντικά τεχνικά μέτρα πρέπει να απλουστευθούν, να ενταχθούν σε ένα σαφώς δομημένο νομικό πλαίσιο και να καταρτιστούν με βάση αξιόπιστα επιστημονικά στοιχεία·
 2. υποστηρίζει ότι η αναθεώρηση των τεχνικών μέτρων είναι απαραίτητη προκειμένου να εξαλειφθεί η πολυπλοκότητα και η ανομοιογένεια της τρέχουσας νομοθεσίας, να βελτιωθεί η επιστημονική τους θεμελίωση και να αυξηθεί η συνοχή και η αποδοχή τους από τον αλιευτικό κλάδο·
 3. θεωρεί ότι, στο μέτρο του δυνατού, τα τεχνικά μέτρα πρέπει να προσαρμοστούν στις ιδιαιτερότητες της εκάστοτε αλιείας και της εκάστοτε περιφέρειας, καθώς με τον τρόπο αυτό θα διασφαλιστούν υψηλότερα ποσοστά τήρησης από τον ενδιαφερόμενο κλάδο·
 4. θεωρεί ότι, για να αυξηθεί η αποδοχή και ο σεβασμός των κανόνων της ΚΑΛΠ από τον αλιευτικό κλάδο, είναι αναγκαίο να αυξηθεί η συμμετοχή των αλιέων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, καθώς επίσης και να τους παρασχεθούν κίνητρα, αυξάνοντας τις ενισχύσεις που προορίζονται για την καινοτομία και για την αναβάθμιση της επιλεκτικότητας των αλιευτικών εργαλείων·
 5. υποστηρίζει ότι είναι απαραίτητο να διατηρηθεί η συναπόφαση για τη θέσπιση κοινών κανόνων για όλες τις θαλάσσιες λεκάνες ή για τους κανόνες που δεν πρόκειται να τροποποιηθούν σε εύλογο χρονικό διάστημα·
 6. θεωρεί ότι δεν είναι αναγκαία η χρήση της συναπόφασης για τη θέσπιση μέτρων περιφερειακού χαρακτήρα ή μέτρων που είναι πιθανό να υποστούν συχνές αλλαγές·

7. θεωρεί ότι η αρχιτεκτονική της νομοθεσίας σχετικά με τα τεχνικά μέτρα πρέπει να διαρθρωθεί γύρω από τρεις άξονες που θα υπάγονται σε συναπόφαση και έναν τέταρτο άξονα που θα βασίζεται στην περιφερειοποίηση. Οι τρεις πρώτοι άξονες θα περιλαμβάνουν ένα σύνολο κοινών και κεντρικών κανόνων, ένα σύνολο ειδικών κανόνων για τις σημαντικότερες θαλάσσιες λεκάνες και συγκεκριμένο αριθμό ειδικών τεχνικών κανονισμών. Το σύνολο των ανωτέρω μέτρων θα θεσπίζεται με τη διαδικασία της συναπόφασης. Αντίθετα, η περιφερειοποίηση θα ισχύει για τους κανόνες περιφερειακού χαρακτήρα ή για τους κανόνες που υπόκεινται σε συχνές αλλαγές·
8. θεωρεί ότι είναι απαραίτητο να αξιολογηθούν, σε σχέση με τους στόλους της ΕΕ, η καταλληλότητα, η αποτελεσματικότητα και οι κοινωνικοοικονομικές συνέπειες των ειδικών κανονισμών που βασίζονται σε τεχνικά μέτρα, όπως οι κανονισμοί για τα παρασυρόμενα δίκτυα, για τα παρεμπίπτοντα αλιεύματα κητοειδών, για την απαγόρευση κοπής πτερυγίων των καρχαριών επί του σκάφους ή για την αλιεία βαθέων υδάτων·
9. υποστηρίζει ότι καθίσταται επιτακτική η ανάγκη να θεσπιστεί μια συνεκτική δέσμη λειτουργικών τεχνικών μέτρων για κάθε μία από τις τρεις βασικές λεκάνες, λαμβάνοντας υπόψη τα επιμέρους χαρακτηριστικά της κάθε λεκάνης, και κυρίως της λεκάνης της Μεσογείου, στο εσωτερικό της οποίας οι σχετικές κοινοτικές αποφάσεις μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά τον ανταγωνισμό μεταξύ των ευρωπαϊών αλιέων και του μη κοινοτικού στόλου·
10. υποστηρίζει ότι, λαμβάνοντας υπόψη την απαγόρευση απόρριψης, η νομοθεσία για τα τεχνικά μέτρα σε τομείς όπως η σύνθεση των αλιευμάτων πρέπει να χαρακτηρίζεται από επαρκή ευελιξία προκειμένου να λαμβάνεται υπόψη σε πραγματικό χρόνο η εξέλιξη των τύπων αλιείας και η πορεία βελτίωσης της αλιευτικής επιλεκτικότητας·
11. λαμβάνοντας υπόψη ότι κατά την αναθεώρηση των τεχνικών μέτρων πρέπει να αξιολογείται η επίπτωσή τους όχι μόνο σε σχέση με τη διατήρηση των αποθεμάτων, αλλά και σε σχέση με το κόστος της εκμετάλλευσης και την αποδοτικότητα της αλιευτικής δραστηριότητας·
12. υποστηρίζει ότι ο στόχος της διατήρησης που επιδιώκεται με τη νομοθεσία για τα τεχνικά μέτρα μπορεί να ενισχυθεί με ενέργειες που θα αποβλέπουν στη βελτίωση της διαχείρισης της προσφοράς και της ζήτησης μέσω της αυξανόμενης συγκέντρωσης του κλάδου σε οργανώσεις παραγωγών, γεγονός το οποίο θα επιτρέψει τη βελτιστοποίηση των αποτελεσμάτων που επιδιώκονται με την κοινοτική νομοθεσία·
13. θεωρεί ότι τα πολυετή σχέδια καλούνται να διαδραματίσουν ολοένα και σημαντικότερο ρόλο στην ΚΑΛΠ όσον αφορά τη διατήρηση των αλιευτικών αποθεμάτων, καθώς αποτελούν το πιο ενδεδειγμένο μέσο για τη θέσπιση και την εφαρμογή ειδικών τεχνικών μέτρων σε περιφερειακό επίπεδο·
14. θεωρεί ότι οι συννομοθέτες πρέπει να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους προκειμένου να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με τα πολυετή σχέδια με βάση τη νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ·
15. θεωρεί ότι τα πολυετή σχέδια πρέπει να αποτελέσουν ένα συγκροτημένο και βιώσιμο πλαίσιο για τη διαχείριση της αλιείας, ότι πρέπει να βασίζονται στις βέλτιστες

πρακτικές και στις πιο πρόσφατες διαθέσιμες επιστημονικές και κοινωνικοοικονομικές γνωμοδοτήσεις και ότι πρέπει να προσαρμόζονται στην εξέλιξη των αποθεμάτων, παρέχοντας ευελιξία για τη λήψη ετήσιων αποφάσεων από το Συμβούλιο σχετικά με τις αλιευτικές δυνατότητες· ότι αυτές οι ετήσιες αποφάσεις δεν πρέπει να υπερβαίνουν το αυστηρά οριοθετημένο πεδίο της κατανομής αλιευτικών δυνατοτήτων και, στο μέτρο του δυνατού, πρέπει να αποτρέπουν μεγάλες αυξομειώσεις στις αλιευτικές δυνατότητες·

16. υποστηρίζει ότι για την εκπλήρωση του στόχου της μέγιστης βιώσιμης απόδοσης είναι απαραίτητο να καταρτιστούν τα μελλοντικά πολυετή σχέδια, τα οποία θα περιλαμβάνουν ένα προκαθορισμένο χρονοδιάγραμμα για την επίτευξή του, ένα σημείο αναφοράς διατήρησης των αποθεμάτων για την ενεργοποίηση των μηχανισμών προστασίας τους, έναν μηχανισμό προσαρμογής στις αλλαγές των επιστημονικών γνωμοδοτήσεων, καθώς επίσης και μια ρήτρα αναθεώρησης·
17. θεωρεί ότι για να αποφευχθούν προβλήματα στη μικτή αλιεία που προκύπτουν από την υποχρέωση εκφόρτωσης, φαίνεται λογικό να δοθεί προτεραιότητα στη ρύθμιση της αλιευτικής προσπάθειας, η οποία δεν παρουσιάζει τις αγκυλώσεις του συστήματος των συνολικών επιτρεπόμενων αλιευμάτων και των ποσοστώσεων·
18. υποστηρίζει ότι είναι απαραίτητο να αυξηθεί η συμμετοχή των ενδιαφερομένων στην κατάρτιση και την ανάπτυξη των πολυετών σχεδίων μέσω των γνωμοδοτικών συμβουλίων, καθώς και σε όλες τις αποφάσεις που αφορούν την περιφερειοποίηση·
19. εκτιμά ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρέπει να εξετάζει με ιδιαίτερη προσοχή τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σχετικά με τα σχέδια απορρίψεων·
20. θεωρεί ότι η προσωρινή ισχύς των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων σχετικά με τα σχέδια εκφορτώσεων, που περιλαμβάνουν τις αλλαγές των ελάχιστων μεγεθών, δεν πρέπει να υπερβαίνει σε καμία περίπτωση το όριο των τριών ετών και ότι οι πράξεις αυτές πρέπει να αντικατασταθούν, ανάλογα με την περίπτωση, από ένα πολυετές σχέδιο· για τον σκοπό αυτό, τα πολυετή σχέδια πρέπει να θεσπιστούν το συντομότερο δυνατό·
21. υποστηρίζει ότι οι αποφάσεις σχετικά με τα ελάχιστα μεγέθη στο πλαίσιο της περιφερειοποίησης πρέπει να θεσπίζονται με γνώμονα την ανάγκη αποφυγής πολλών αποφάσεων για κάθε είδος, καθώς κάτι τέτοιο θα δυσκόλευε τον έλεγχο και θα μπορούσε να οδηγήσει σε παρατυπίες ή απάτες κατά τη διάθεση των εμπορευμάτων·
22. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή·

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. Εισαγωγή

Μεταξύ των στόχων της μεταρρύθμισης της κοινής αλιευτικής πολιτικής (ΚΑΛΠ) που πραγματοποιήθηκε το 2013 συγκαταλέγεται και η επίτευξη της μέγιστης βιώσιμης απόδοσης (ΜΒΑ) με γνώμονα μια οικοσυστημική προσέγγιση. Τόσο τα τεχνικά μέτρα όσο και τα πολυετή σχέδια, ως μέτρα διατήρησης, αποτελούν τα βασικά εργαλεία για την επίτευξη αυτών των στόχων.

Ωστόσο, από το 2009 και μετά, έχει πραγματοποιηθεί ελάχιστη πρόοδος σε σχέση με τη θέσπιση νομοθετικών πράξεων τόσο για τα τεχνικά μέτρα όσο και για τα πολυετή σχέδια. Όσον αφορά τα πολυετή σχέδια, σημειώθηκε εμπλοκή μεταξύ των θεσμικών οργάνων. Η εμπλοκή αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι οι νομοθετικές προτάσεις για τη θέσπιση πολυετών σχεδίων περιελάμβαναν, μεταξύ των κανόνων ελέγχου των αλιευμάτων, την κατανομή αλιευτικών δυνατοτήτων. Λόγω ακριβώς αυτού του μέτρου, οι προτάσεις της Επιτροπής δημιουργούσαν προστριβές σε σχέση με το άρθρο 43 της ΣΛΕΕ. Στην περίπτωση των τεχνικών μέτρων, οι δυσκολίες προέκυψαν από την εναρμόνιση της νομοθεσίας με τη Συνθήκη της Λισαβόνας.

2. Τα τεχνικά μέτρα

Στόχος των τεχνικών μέτρων είναι να αποφεύγεται η αλίευση νεαρών θαλάσσιων οργανισμών και άλλων παρεμπιπτόντων αλιευμάτων. Η βάση του συστήματος αποτελείται καταρχήν από τρεις κανονισμούς που ακολουθούν μια γεωγραφική λογική (Βαλτική, Μεσόγειος και Ατλαντικός και άλλα ύδατα). Τα τεχνικά μέτρα αποτελούν μια ειδική δέσμη κανόνων αλλά ορισμένες φορές αποτελούν μέρος ενός ευρύτερου συνόλου μέσων διαχείρισης, όπως π.χ. τα πολυετή σχέδια. Υπάρχουν επίσης και ειδικοί κανονισμοί, όπως ο κανονισμός για την απαγόρευση των παρασυρόμενων πελαγικών δικτύων, για την πρόληψη παρεμπιπτόντων αλιευμάτων κητοειδών ή την απαγόρευση της κοπής των πτερυγίων των καρχαριών επί του σκάφους. Κατά συνέπεια, τα τεχνικά μέτρα βρίσκονται διάσπαρτα σε τριάντα και πλέον ειδικούς κανονισμούς, συνιστώντας ένα περίπλοκο, ετερογενές και ανοργάνωτο σύστημα διατάξεων οι οποίες, όχι μόνο δεν διαθέτουν συχνά συνοχή αλλά είναι επίσης και αντιφατικές μεταξύ τους.

Η πολυπλοκότητα των τεχνικών μέτρων οφείλεται μεταξύ άλλων στο γεγονός ότι τα μέτρα αυτά θεσπίστηκαν με διαφορετικές νομοθετικές διαδικασίες και για να εξυπηρετήσουν διαφορετικές ανάγκες. Ορισμένα από τα τεχνικά μέτρα προωθήθηκαν από τις περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης της αλιείας (ΠΟΔΑ). Άλλα τεχνικά μέτρα θεσπίστηκαν στο πλαίσιο των ετήσιων κανονισμών για τα συνολικά επιτρεπόμενα αλιεύματα και τις ποσοστώσεις. Ωστόσο, το μεγαλύτερο μέρος των τεχνικών μέτρων θεσπίστηκε από το Συμβούλιο ή από την Επιτροπή με βάση τη διαδικασία της επιτροπολογίας, πριν τεθεί σε ισχύ η Συνθήκη της Λισαβόνας και χωρίς τη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Η ανομοιογένεια και η έλλειψη συνοχής των τεχνικών μέτρων οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στο γεγονός ότι πολλά από αυτά τα μέτρα θεσπίστηκαν σταδιακά από το Συμβούλιο στο πλαίσιο των ετήσιων κανονισμών για τον καθορισμό των συνολικών επιτρεπόμενων αλιευμάτων (ΤΑΚ) και των ποσοστώσεων. Ορισμένα από τα τεχνικά μέτρα αποτελούν, επομένως, προϊόν της διακρατικής πολιτικής διαπραγμάτευσης χωρίς ωστόσο να διαθέτουν

επαρκή επιστημονική θεμελίωση και προκαλώντας αδικαιολόγητες διαφορές μεταξύ των θαλασσών. Μετά την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας, τα μέτρα αυτά, εκτός των συνολικών επιτρεπόμενων αλιευμάτων (ΤΑC) και των ποσοτώσεων, πρέπει να θεσπίζονται με τη συνεργασία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Η γεωγραφική προσέγγιση των τεχνικών μέτρων αποτυπώνεται με σαφήνεια στη διαφορετική μεταχείριση της Μεσογείου. Στην περίπτωση της Μεσογείου, θεσπίστηκε μια μάλλον συνεκτική δέσμη μέτρων το 2006. Ωστόσο, το γνωμοδοτικό συμβούλιο της Μεσογείου έχει ζητήσει επανειλημμένως την αναθεώρηση ορισμένων τεχνικών μέτρων. Αξίζει να σημειωθεί ότι η Επιτροπή, στην πρόσφατη μελέτη της για τα τεχνικά μέτρα¹, δεν συμπεριέλαβε τη Μεσόγειο λόγω της πολυπλοκότητάς της.

Μέρος των τεχνικών μέτρων συνίσταται σε ειδικούς κανονισμούς. Στους περισσότερους εξ αυτών, η νομοθετική διαδικασία έχει προκαλέσει αντιπαραθέσεις. Συγκεκριμένα, η έγκριση της πρότασης για την αλιεία αποθεμάτων βαθέων υδάτων στον Βορειοανατολικό Ατλαντικό² εκκρεμεί επί τρία και πλέον έτη. Επίσης, η διαδικασία σχετικά με την αλιεία με παρασυρόμενα δίχτυα³ έχει ανασταλεί. Οι εν λόγω δυσκολίες και αντιπαραθέσεις αφορούν το περιεχόμενο των προτάσεων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως π.χ. στην περίπτωση της αφαίρεσης των περυγίων των καρχαριών επί του σκάφους⁴, ο κανόνας παραβλέφθηκε από τις ΠΟΔΑ, με αποτέλεσμα ο στόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης να βρίσκεται σε μειονεκτική θέση έναντι των στόλων τρίτων χωρών. Σε άλλες περιπτώσεις, όπως π.χ. ο κανονισμός σχετικά με τα παρεμπύπτοντα αλιεύματα κητοειδών⁵, είναι αναγκαίο να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα των κανονισμών.

Άλλωστε, οι κανονισμοί σχετικά με τα τεχνικά μέτρα περιέχουν μια σειρά από εξαιρέσεις και παρεκκλίσεις και όλες οι διατάξεις αποτέλεσαν αντικείμενο τροποποιήσεων. Παραδείγματος χάρη, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 850/1998 τροποποιήθηκε δεκατέσσερις φορές. Η πολυπλοκότητα των τεχνικών μέτρων αυξήθηκε με αυτές τις διαδοχικές τροποποιήσεις. Η συνοχή τους είναι σε αρκετές περιπτώσεις ανεπαρκής και τα εκάστοτε πεδία εφαρμογής των κατ' εξουσιοδότηση και των εκτελεστικών πράξεων δεν προσδιορίζονται με σαφήνεια, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η πρόοδος των διαδικασιών θέσπισης νομοθετικών πράξεων. Κατά συνέπεια, ο εξορθολογισμός, η απλούστευση και η προσαρμογή στη Συνθήκη της Λισαβόνας αποτελεί προ πολλού επιτακτική ανάγκη για να εφαρμοστούν όλα τα τεχνικά μέτρα.

Το 2002 και το 2008 πραγματοποιήθηκαν απόπειρες για την αναθεώρηση του συνόλου των τεχνικών μέτρων⁶. Η μία απόπειρα απέτυχε ενώ η άλλη δεν αποτέλεσε παρά μία από τις πάρα πολλές τροποποιήσεις. Μηδενική πρόοδος σημείωσαν άλλωστε και οι νομοθετικές πράξεις για την εναρμόνιση των τριών βασικών γεωγραφικών κανονισμών με τη Συνθήκη της Λισαβόνας.

Τον Μάιο του 2014, η Επιτροπή ολοκλήρωσε μια δημόσια διαβούλευση σχετικά με την «ανάπτυξη ενός νέου πλαισίου τεχνικών μέτρων σε συνέχεια της μεταρρύθμισης της κοινής

¹ A study in support of the development of a new technical conservation measures framework within a reformed CFP. Project no: ZF1455_S02. 7 Ιουλίου 2014.

² COM(2012)0371 τελικό - 2012/0179 (COD)

³ COM(2014)0265 τελικό - 2014/0138 (COD)

⁴ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 605/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 2013.

⁵ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 812/2004 του Συμβουλίου, της 26ης Απριλίου 2004.

⁶ COM(2002)672 και COM(2008)324

αλιευτικής πολιτικής». Τα περισσότερα από τα κράτη μέλη που συμμετείχαν στη διαβούλευση χαρακτήρισαν απαραίτητη την απλούστευση των τεχνικών μέτρων για να διασφαλιστούν ισότιμες συνθήκες και υποστήριξαν ότι για τον λόγο αυτό ορισμένοι κανόνες πρέπει να συνεχίσουν να υπάρχουν στη διαδικασία της συναπόφασης. Ισχυρίστηκαν επίσης ότι το επίπεδο της περιφερειοποίησης κατά την κατάρτιση τεχνικών μέτρων πρέπει να επικεντρωθεί στην πρακτική εφαρμογή, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις δραστηριότητες ελέγχου και επιτήρησης. Οι συμμετέχοντες του αλιευτικού κλάδου θεώρησαν ότι είναι απαραίτητο να εφαρμοστεί μια μινιμαλιστική προσέγγιση στη νέα δομή των τεχνικών μέτρων, αποκλείοντας τη διαδικασία της συναπόφασης για τις αποφάσεις που συνδέονται με τη μικροδιαχείριση. Όσον αφορά τις ΜΚΟ, χαρακτήρισαν απαραίτητο ένα γενικό πλαίσιο τεχνικών μέτρων το οποίο θα περιέχει τους γενικούς στόχους και τους ελάχιστους κοινούς κανόνες που πρέπει να εφαρμοστούν στο σύνολο της ΕΕ προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν δημιουργούνται κενά κατά τη διαχείριση, καταλήγοντας στη διαπίστωση ότι η απλούστευση δεν πρέπει να αποβεί σε βάρος της προστασίας του περιβάλλοντος.

Στη μελλοντική νομοθεσία για τα τεχνικά μέτρα, η συναπόφαση θα είναι αναγκαία για τη διασφάλιση ισότιμων συνθηκών και για τη διευκόλυνση της εκτέλεσης και του ελέγχου. Όσον αφορά την περιφερειοποίηση, μπορεί να απλουστεύσει τη διαχείριση, διασφαλίζοντας την προσαρμογή των κανόνων στις ιδιαιτερότητες του εκάστοτε τύπου αλιείας και της εκάστοτε λεκάνης, προσφέροντας ευελιξία και παρέχοντας τη δυνατότητα άμεσης ανταπόκρισης σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Επιπλέον, η περιφερειοποίηση μπορεί να συμβάλει στην απλούστευση και την ευκολότερη κατανόηση των κανόνων οι οποίοι έτσι θα γίνονται αποδεκτοί από τον αλιευτικό κλάδο, πολύ περισσότερο αν ο κλάδος συμμετέχει στη διαδικασία θέσπισής τους. Ωστόσο, η πλήρης περιφερειοποίηση δεν είναι συμβατή με την ΚΑΛΠ ως κοινή πολιτική στην οποία η ΕΕ διαθέτει αποκλειστική αρμοδιότητα λόγω της από κοινού εκμετάλλευσης των πόρων.

Κατά συνέπεια, δεν είναι απαραίτητο να χρησιμοποιείται η συναπόφαση για τα μέτρα περιφερειακού χαρακτήρα ή για τα μέτρα που ενδέχεται να μεταβάλλονται συχνά αλλά είναι απαραίτητο να διατηρηθεί η διαδικασία της συναπόφασης για τους κανόνες που είναι κοινοί για όλες τις θαλάσσιες λεκάνες ή για τους κανόνες που δεν πρόκειται να τροποποιηθούν σε εύλογο χρονικό διάστημα.

Η αρχιτεκτονική της νομοθεσίας σχετικά με τα τεχνικά μέτρα πρέπει να διαρθρωθεί γύρω από τρεις άξονες. Οι τρεις πρώτοι άξονες θα περιλαμβάνουν ένα σύνολο κοινών και κεντρικών κανόνων, ένα σύνολο ειδικών κανόνων για τις σημαντικότερες θαλάσσιες λεκάνες και συγκεκριμένο αριθμό ειδικών κανονισμών που θα έχουν θεσπιστεί με τη διαδικασία της συναπόφασης. Ο τέταρτος άξονας, που θα υπόκειται στην περιφερειοποίηση, θα ισχύει για τους κανόνες περιφερειακού χαρακτήρα ή για τους κανόνες που υπόκεινται σε συχνές αλλαγές.

3. Τα πολυετή σχέδια

Στόχος των πολυετών σχεδίων είναι η διαχείριση των βασικών ειδών με έμφαση στην αλιεία. Το κοινό τους σημείο είναι ο καθορισμός στόχων για τη διαχείριση των αποθεμάτων με γνώμονα το μέγεθος της βιομάζας των αποθεμάτων αναπαραγωγής και τη θνησιμότητα λόγω αλιείας. Την περίοδο αυτή υπάρχουν έντεκα πολυετή σχέδια στα οποία χρησιμοποιούνται διαφορετικά μέσα. Κατά κανόνα, χρησιμοποιούνται τα συνολικά επιτρεπόμενα αλιεύματα (ΤΑΚ) αλλά υπάρχουν και διαφορετικά είδη μέσων όπως τα τεχνικά μέτρα, οι περιορισμοί

της αλιευτικής προσπάθειας ή οι ειδικοί κανόνες ελέγχου.

Τα πολυετή σχέδια τέθηκαν σε εφαρμογή μετά τη μεταρρύθμιση της ΚΑΛΠ το 2002. Μεταξύ των υφιστάμενων σχεδίων, δύο σχέδια αφορούν αποθέματα που διαχειρίζονται οι ΠΟΔΑ (τόνος και χάλιμπατ της Γροιλανδίας), ενώ τα υπόλοιπα αφορούν αποθέματα των κοινοτικών υδάτων με βάση τις γνωμοδοτήσεις του Διεθνούς Συμβουλίου για την Εξερεύνηση της Θάλασσας (ICES). Την περίοδο 2002-2009, η ανάπτυξη των σχεδίων ήταν σχετικά μικρή, μολονότι καταγράφηκε πρόοδος στις μεθόδους που χρησιμοποιούνται. Μετά το 2009, δεν έχει εγκριθεί κανένα σχέδιο λόγω της απόρριψης των προτάσεων από το Συμβούλιο.

Τα πολυετή σχέδια δεν είναι όλα εξίσου αποτελεσματικά. Τα χειρότερα αποτελέσματα αποδόθηκαν κατά κύριο λόγο στην αναποτελεσματικότητα των μηχανισμών μείωσης της αλιευτικής προσπάθειας και στους ανεπαρκείς ελέγχους. Δεν πρέπει να παραβλεφθεί ότι η σημασία της διαχείρισης του στόλου και, ως εκ τούτου, και της πραγματικής αλιευτικής ικανότητας έχει υποχωρήσει στην ΚΑΛΠ. Μολονότι οι διαφορετικές κρίσεις που αντιμετώπισε ο κλάδος είχαν ως αποτέλεσμα να μειωθεί σημαντικά ο στόλος, η μείωση της αλιευτικής ικανότητας ήταν πολύ μικρότερη.

Παρά τη σημασία των σχεδίων, τα τελευταία χρόνια σημειώθηκε ελάχιστη πρόοδος λόγω της διοργανικής εμπλοκής, η οποία οφείλεται με τη σειρά της στη διαφορετική ερμηνεία που αποδίδουν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στη νομική βάση που πρέπει να χρησιμοποιείται για τα πολυετή σχέδια, και ειδικότερα εάν πρέπει να χρησιμοποιείται το άρθρο 43 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ ή το άρθρο 43 παράγραφος 3. Με βάση το άρθρο 43 παράγραφος 3, όλες οι εξουσίες λήψης αποφάσεων ανατίθενται στο Συμβούλιο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το Κοινοβούλιο. Στις 26 Νοεμβρίου 2014, το Δικαστήριο της ΕΕ εξέδωσε κοινή απόφαση για δύο συνεκδικασθείσες προσφυγές¹ που ασκήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή κατά μιας απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με τη χορήγηση αλιευτικών δυνατοτήτων στα ύδατα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε αλιευτικά σκάφη που φέρουν σημαία της Βολιβιανής Δημοκρατίας της Βενεζουέλας στην αποκλειστική οικονομική ζώνη στα ανοικτά των ακτών της Γαλλικής Γουιάνας. Η απόφαση αυτή αποτελεί προηγούμενο καθώς αποσαφηνίζεται ότι ως νομική βάση της χορήγησης αλιευτικών δυνατοτήτων μπορεί να χρησιμοποιείται μόνο το άρθρο 43 παράγραφος 3, όπως ακριβώς συμβαίνει και με τους κανονισμούς για τα συνολικά επιτρεπόμενα αλιεύματα (ΤΑΚ) και τις ποσοστάσεις.

Αναμένεται επίσης η απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-124/13, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, σχετικά με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1243/2012 του Συμβουλίου για τη σύσταση μακροπρόθεσμου σχεδίου για τα αποθέματα γάδου, στο πλαίσιο της οποίας το Κοινοβούλιο υποστηρίζει ότι, δεδομένων του στόχου και του περιεχομένου του, ο κανονισμός θα έπρεπε να είχε εγκριθεί με βάση το άρθρο 43 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ, καθώς θα έπρεπε να είχε χρησιμοποιηθεί η συνήθης νομοθετική διαδικασία με το Κοινοβούλιο να έχει την ιδιότητα του συννομοθέτη. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι επίσης αντίθετο με τον διαχωρισμό της πρότασης της Επιτροπής καθώς το Συμβούλιο χώρισε την πρόταση σε δύο νομοθετικές πράξεις.

Άλλωστε, τον Απρίλιο του 2014 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες της διοργανικής ομάδας εργασίας («task force») για τα πολυετή σχέδια. Κατά τη διάρκεια των εργασιών τους, οι αντιπροσωπείες των συννομοθετών αναγνώρισαν ότι είναι σημαντικό να εργαστούν από

¹ Υποθέσεις C-103/12, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου και C-165/12, Επιτροπή κατά Συμβουλίου

κοινού για την εξεύρεση ενός ρεαλιστικού τρόπου ανάπτυξης των πολυετών σχεδίων παρά τις αντικρουόμενες απόψεις σχετικά με την ερμηνεία του νομικού πλαισίου. Υποστηρίχθηκε ότι τα πολυετή σχέδια πρέπει να αποτελέσουν ένα συγκροτημένο και βιώσιμο πλαίσιο για τη διαχείριση της αλιείας και ότι πρέπει να βασίζονται στις καλύτερες διαθέσιμες επιστημονικές γνωμοδοτήσεις. Επιπλέον, πρέπει να προσαρμόζονται ανάλογα με την εξέλιξη των αποθεμάτων και να παρέχουν ευελιξία για την λήψη ετήσιων αποφάσεων σχετικά με τις αλιευτικές δυνατότητες.

Ως κοινά στοιχεία των μελλοντικών πολυετών σχεδίων προσδιορίστηκαν ο στόχος της μέγιστης βιώσιμης απόδοσης και ένα χρονοδιάγραμμα για την επίτευξή του, ένα σημείο αναφοράς διατήρησης για την ενεργοποίηση των μηχανισμών προστασίας, ένας μηχανισμός προσαρμογής στις αλλαγές των επιστημονικών γνωμοδοτήσεων, καθώς και μια ρήτρα αναθεώρησης.

Μετά την αναθεώρηση της ΚΑΛΠ του 2013, τα πολυετή σχέδια πρέπει να περιλαμβάνουν ως στόχο τη μέγιστη βιώσιμη απόδοση και μια προθεσμία για την επίτευξή της. Πρέπει επίσης να περιέχουν μέτρα για την εφαρμογή της απαγόρευσης των απορρίψεων και της υποχρέωσης εκφόρτωσης¹, καθώς και εγγυήσεις για την εφαρμογή διορθωτικών μέτρων και ρήτρες αναθεώρησης. Προβλέπονται επίσης δύο ποσοτικοποιημένοι στόχοι για τα πολυετή σχέδια: η θνησιμότητα λόγω αλιείας και η βιομάζα αποθέματος αναπαραγωγής.

Η μεταρρύθμιση της ΚΑΛΠ επέφερε την απαγόρευση των απορρίψεων χωρίς ωστόσο να εξαλειφθούν οι αγκυλώσεις που χαρακτηρίζουν το σύστημα των συνολικών επιτρεπόμενων αλιευμάτων (ΤΑΚ) και των ποσοστώσεων. Δεδομένου ότι τα προβλήματα της μικτής αλιείας η οποία περιλαμβάνει είδη με περιοριστική ποσόστωση (choke species) είναι αναμενόμενα, φαίνεται λογικό να δοθεί προτεραιότητα σε συγκεκριμένα μέσα, όπως π.χ. στη ρύθμιση της αλιευτικής προσπάθειας, τα οποία δεν παρουσιάζουν τις αγκυλώσεις του συστήματος των συνολικών επιτρεπόμενων αλιευμάτων και των ποσοστώσεων. Επίσης, η ρύθμιση της αλιευτικής προσπάθειας θα διευκολύνει την επίτευξη του στόχου της μέγιστης βιώσιμης απόδοσης βελτιώνοντας τα οικονομικά αποτελέσματα του στόλου στο πλαίσιο μιας ελεγχόμενης θνησιμότητας λόγω αλιείας.

4. Μεταρρύθμιση της ΚΑΛΠ το 2013

Ουσιώδες στοιχείο της μεταρρύθμισης της ΚΑΛΠ που αφορά τόσο τα πολυετή σχέδια όσο και τα τεχνικά μέτρα είναι η περιφερειοποίηση² ή η περιφερειακή συνεργασία για τα μέτρα διατήρησης. Τα πολυετή σχέδια φαίνεται να είναι το καταλληλότερο όχημα για τη θέσπιση και την εφαρμογή ειδικών τεχνικών μέτρων στο πλαίσιο της περιφερειοποίησης.

Προβλέπεται ότι όταν ανατίθενται στην Επιτροπή εξουσίες που συνδέονται με τα πολυετή σχέδια, με τα αναγκαία μέτρα διατήρησης για την περιβαλλοντική νομοθεσία της Ένωσης ή με την υποχρέωση εκφόρτωσης, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη τα οποία αφορούν αυτά τα μέτρα έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν κοινές συστάσεις εντός συγκεκριμένης προθεσμίας. Για την εκπόνηση αυτών των συστάσεων, τα κράτη μέλη πρέπει να συμβουλευτούν τα αρμόδια γνωμοδοτικά συμβούλια. Η Επιτροπή έχει τη δυνατότητα να

¹ Υποχρέωση εκφόρτωσης. άρθρο 15 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013

² Περιφερειακή συνεργασία για τα μέτρα διατήρησης. Άρθρο 18 κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013.

θεσπίσει τα προτεινόμενα μέτρα εκδίδοντας κατ' εξουσιοδότηση πράξεις αλλά μπορεί επίσης και να υποβάλει προτάσεις εάν το σύνολο των κρατών μελών δεν καταφέρει να υποβάλει κοινές συστάσεις εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας. Η Επιτροπή έχει επίσης τη δυνατότητα να υποβάλει προτάσεις αν οι κοινές συστάσεις δεν θεωρούνται συμβατές με τους σκοπούς και τους ποσοτικοποιημένους στόχους των μέτρων διατήρησης. Ο μοναδικός ρόλος που μπορεί να διαδραματίσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συνίσταται στη δυνατότητα να υποβάλει ενστάσεις εντός περιόδου δύο μηνών.

Οι νέες αυτές διατάξεις έχουν συνέπειες για τα τεχνικά μέτρα, συνδέονται σε μεγάλο βαθμό με τα πολυετή σχέδια ή προκύπτουν από την απουσία τους ενώ υλοποιούνται με την έγκριση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων από την πλευρά της Επιτροπής. Παραδείγματος χάρη, όταν για έναν συγκεκριμένο τύπο αλιείας, δεν έχει εγκριθεί πολυετές σχέδιο ή σχέδιο διαχείρισης, η Επιτροπή μπορεί να εξουσιοδοτηθεί να θεσπίσει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις καθορίζοντας σε προσωρινή βάση και για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη ειδικό σχέδιο απορρίψεων το οποίο μάλιστα μπορεί να περιλαμβάνει και τροποποίηση των ελάχιστων μεγεθών¹.

Άλλωστε, με τον κανονισμό σχετικά με την υποχρέωση εκφόρτωσης², επήλθαν αλλαγές στους τρεις περιφερειακούς κανονισμούς σχετικά με τα τεχνικά μέτρα (Ατλαντικός, Μεσόγειος και Βαλτική). Τα σχέδια απορρίψεων έγιναν το βασικό όχημα με το οποίο εισάγονται αλλαγές μέσω της ανάθεσης αρμοδιοτήτων στην Επιτροπή. Η Επιτροπή εξουσιοδοτήθηκε να καθορίζει με κατ' εξουσιοδότηση πράξεις ελάχιστα μεγέθη αναφοράς για τη διατήρηση των ειδών που υπόκεινται στην υποχρέωση εκφόρτωσης και, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, να καθορίζει εξαιρέσεις σε σχέση με τα ελάχιστα μεγέθη αναφοράς. Αυτό έχει ήδη συμβεί με το σχέδιο απορρίψεων στη Βαλτική³, μέσω του οποίου μειώθηκε το ελάχιστο μέγεθος του γάδου από 38 cm σε 35 cm.

Στις περισσότερες περιπτώσεις, τα ελάχιστα μεγέθη διατήρησης θεσπίζονται από την Επιτροπή με κατ' εξουσιοδότηση πράξεις. Η πρακτική αυτή διευκολύνει τη θέσπιση ορισμένων μέτρων περιφερειακού χαρακτήρα, ωστόσο τα ελάχιστα μεγέθη διατήρησης διαδραματίζουν ρόλο που υπερβαίνει κατά πολύ την περιφερειοποίηση και θα μπορούσε έτσι να μεταβάλει σημαντικά την ανάπτυξη των πολυετών σχεδίων. Όταν τροποποιείται ένα ελάχιστο μέγεθος, οι αλιείς τροποποιούν τις τεχνικές αλιείας ενώ παράλληλα τροποποιείται η θνησιμότητα λόγω αλιείας και η ηλικιακή πυραμίδα των αποθεμάτων αναπαραγωγής. Στον κανονισμό βάσης της ΚΑΛΠ ορίζεται ότι αυτές οι δύο παράμετροι αποτελούν τους ποσοτικοποιημένους στόχους των πολυετών σχεδίων⁴. Με την τροποποίηση των ελάχιστων μεγεθών με κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, τροποποιούνται οι βασικές παράμετροι των πολυετών σχεδίων από εξωτερικούς παράγοντες. Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι τα ελάχιστα μεγέθη διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο κατά τη διάθεση στην αγορά και κατά τον έλεγχο των αλιευτικών δραστηριοτήτων.

5. Η θέση του εισηγητή

¹ Άρθρο 15 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013

² Άρθρα 1 παράγραφος 10, 2 παράγραφος 5 και 3 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2015/812 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015.

³ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1396/2014 της Επιτροπής, της 20ής Οκτωβρίου 2014.

⁴ Άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013

5.1. Πολυετή σχέδια

Οι συννομοθέτες πρέπει να βρουν έναν ρεαλιστικό τρόπο για να αναπτύξουν άμεσα τα πολυετή σχέδια με βάση τη νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ.

Επίσης, είναι απαραίτητο να αυξηθεί η αποτελεσματική συμμετοχή των ενδιαφερομένων στην κατάρτιση και υλοποίηση των πολυετών σχεδίων.

Τέλος, τα πολυετή σχέδια πρέπει να εγκριθούν το συντομότερο δυνατό. Με τον τρόπο αυτό θα αποφευχθεί ο καθορισμός μακροπρόθεσμων μέτρων μέσω σχεδίων απορρίψεων, τα οποία από τη φύση τους πρέπει να περιέχουν μόνο μέτρα προσωρινού χαρακτήρα.

5.2. Τεχνικά μέτρα

Όσον αφορά τα μελλοντικά τεχνικά μέτρα, πρέπει να είναι απλά και σαφή για να είναι περισσότερο κατανοητά από τους αλιείς.

Στο μέτρο του δυνατού, πρέπει να προσαρμόζονται στις ιδιαιτερότητες του εκάστοτε τύπου αλιείας και της εκάστοτε περιφέρειας (περιφερειοποίηση).

Ωστόσο, η θέσπιση κοινών κανόνων για όλες τις θαλάσσιες λεκάνες ή κανόνων που δεν πρόκειται να τροποποιηθούν σε εύλογο χρονικό διάστημα πρέπει να πραγματοποιείται από τους συννομοθέτες της ΕΕ χρησιμοποιώντας τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, και συγκεκριμένα τη διαδικασία της συναπόφασης.

Για την ακρίβεια, η πλήρης περιφερειοποίηση δεν είναι συμβατή με την ΚΑΛΠ ως κοινή πολιτική στην οποία η ΕΕ διαθέτει αποκλειστική αρμοδιότητα λόγω της από κοινού εκμετάλλευσης των πόρων.

Τέλος, κρίνεται απαραίτητη η αυξημένη και αποτελεσματική συμμετοχή των αλιέων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων μέχρι την τελευταία λεπτομέρεια των τεχνικών μέτρων, όπως επίσης και η δημιουργία κινήτρων για να διευκολυνθεί η εφαρμογή τους.